

byrdelsen af de kendelser, som er afsagt af præsidenten for domstolen i henhold til art. 11 (e). Konventionens regler må derfor opfattes således, at kendelsen medfører en forpligtelse for de enkelte stater, som derefter gennem deres nationale myndigheder må træffe de videre foranstaltninger til dens gennemførelse på samme måde som gennemførelsen af enhver anden folkeretlig forpligtelse.

Ad 2): De i konventionen omhandlede inspektører kan, som det fremgår af det foran anførte, ikke selv gennemtvinge inspektionen.

For så vidt angår deres virksomhed, skal de i henhold til konventionens art. 11 (d) underrette det i konventionen omhandlede kontrolbureau, såfremt de konstaterer overtrædelser af forpligtelserne i henhold til konventionen eller anden overenskomst. Såfremt de internationale myndigheder (kontrolbureauet og ENEAs styrelseskomité) finder, at inspektørernes konstateringer af overtrædelser er rigtige, kan disse myndigheder kræve af den pågældende regering, at der træffes de nødvendige foranstaltninger til at standse overtrædelserne, og hvis dette ikke sker, foreskrive en eller flere af de i art. 5 (b) nævnte forholdsregler. Den pågældende regering kan indanke disse afgørelser for den internationale domstol, hvis kendelse herefter er afgørende.

Inspektørernes opgaver er således at konstatere kendsgerninger og rapportere herom, hvorimod der ikke er tale om at tillægge inspektørerne myndighed til af en regering eller et foretagende at kræve foranstaltninger truffet til standsning af overtrædelser, ligesom inspektørerne ikke kan iværksætte sanktioner over for en regering eller et foretagende.

Udenrigsministeriet har i forbindelse med spørgsmålet om inspektørernes virksomhed overvejet, om reglerne i grundlovens § 72 om husundersøgelser nødvendiggør tilvejebringelse af særlig lovhjælp, for at inspektion kan gennemføres. Da kendelser om inspektionens gennemførelse ikke skal indhentes fra en dansk domstol, foreligger der en af de i grundlovens § 72 særegne undtagelser, der kræver lovhjælp. For tiden vil der imidlertid kun kunne blive tale om inspektion af Risøanlægget, der er et statsforetagende. Grundlovens § 72 kommer

først på tale, såfremt private virksomheder skal inspiceres.

Det må anses for sandsynligt, at der her i landet på samme måde som i andre lande vil blive tilvejebragt hjemmel for, at private kun kan drive de virksomheder, der omfattes af konventionen, i henhold til tilladelse fra staten, og i så fald vil forpligtelsen til at tillade inspektion kunne gøres til et vilkår for at opnå en sådan tilladelse.

Det synes derfor i hvert fald på indeværende tidspunkt ikke påkrævet, at der tilvejebringes lovhjælp til gennemførelse af de i konventionen omhandlede inspektioner.

Ad 3): I den til konventionen om sikkerhedskontrol knyttede protokol vedrørende den ved konventionen oprettede internationale domstol findes der i art. 13 (a) en bestemmelse om „violation of an oath“ begået over for domstolen. Dette udtryk må under henvisning til, at danske domstole udtrykkelig skal indskærpe sandhedspflicht for vidner, antages at omfatte falsk forklaring for retten, selv om denne forklaring ikke har karakter af mened i straffelovens § 158, stk. 2's, forstand.

Ifølge art. 13 (a) skal den internationale domstol ikke selv tage stilling til skyldspørgsmålet, endsige idømme straf. Bestemmelsen pålægger medlemsregeringerne en folkeretlig forpligtelse til at behandle falsk forklaring, herunder mened, aflagt over for den internationale domstol på samme måde, som tilsvarende forhold begået over for en national domstol i det land, hvor den internationale domstol havde sit sæde, da den behandlede den pågældende sag.

Da formålet med straffelovens bestemmelser om falsk forklaring for retten (§§ 158-160) er at sikre almenhedens interesse i, at der afgives sandfærdige forklaringer som grundlag for domstolsafgørelser, må bestemmelserne fortolkes således, at de ikke alene angår forklaring afgivet for danske, men også for udenlandske domstole. Denne fortolkning er fast antaget i dansk strafferetlig teori såvel under straffeloven af 1866 som under den gældende straffelov af 1930.

Såfremt en person herefter aflægger falsk forklaring, herunder begår mened, over for den internationale domstol, er forholdet således allerede strafbart efter de gældende straffelovsbestemmelser. Det følger imidler-